

De koerts fan de Fryske Akademy 2020-2023

*Petysje oan de Kommissaris fan de Kening en it Kolleezje fan Deputearre
Steaten fan Fryslân*

16 septimber 2020

De Fryske Akademy is yn 1938 oprjochte mei it doel om ûndersyk te dwaan nei de Fryske taal en kultuer yn de wiidste omfieming. Sûnt dat oprjochtingsjier en de earste desennia fan it bestean fan it ynstitút is der in soad feroare. De Fryske Akademy is yn 1989 op lêst fan de Minister fan Underwiis as selsstannich ynstitút liearre oan de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen yn Amsterdam (KNAW). Dat wie doe in goede oplossing om de Akademy yn te bêdzjen yn it gehiel fan 'e wittenskipsbeoefening yn Nederlân. Mar no wurket de Akademy gear mei University Campus Fryslân, Hegeskoalle NHL Stenden, de Universiteiten fan Grins, Amsterdam, Utert, Nijmegen en Maastricht, it Instituut voor de Nederlandse Taal yn Leiden, Tresoar, AFUK en it Fries Sociaal Planbureau. De iensidige bestjoerlike bining oan 'e KNAW past dus net mear by de praktyk fan no.

Dêr komt by dat de KNAW net de ekspertize hat om in ynstitút as de Fryske Akademy sa goed mooglik foarút te helpen. De KNAW is allinnich mar rjochte op it bedriuwen fan wittenskip en it beweitsjen fan kwaliteit. De Fryske Akademy hat njonken in wittenskiplike ek in wichtige maatskiplike taak. De Akademy soarget syn hiele bestean al foar basisfoarsjennings op it mêd fan de kennis fan de Fryske taal, skiednis en kultuer. Dat bart net inkeld út wittenskiplike niget, mar ek mei it each op it ûnderwiis en de fierdere útbou en ûntjouwring fan de Fryske taal. Krekt dêrom stekt de provinsje Fryslân ek in hiel soad jild en enerzjy yn it ynstitút. Dat wittenskiplike en maatskiplike twaspoarebelied is fan grut belang. Ommers, der binne yn Fryslân gjin oare ynstituten dy't de ekspertize hawwe om al dat wurk út de wei te setten. Yn de neerlandistyk en de Nederlânske skiedskriuwing binne dy taken ûnderbrocht yn aparte, spesjalisearre ynstituten en universiteiten. Wy moatte it yn feite mei ien breed ynstitút dwaan.

It oanstjoeren fan sa'n ynstitút ferget in tûzenpoat. It moat in betûft wittenskipper wêze, mar ek ien mei yngeande kennis fan de Fryske mienskip. De Fryske Akademy sit al langere tiid yn in bestjoerlike krisis. Al hast trije jier is der gjin wittenskiplike oanstjoering mear. Noch slimmer is dat de oanstjoering op it mêd fan 'e maatskiplike taak al mear as tsien jier ûntbrekt. Dêrom hat de Fryske Akademy no alderearst ferlet fan in bestjoerder dy't each hat foar it plak fan it ynstitút yn de Fryske mienskip. It sykjen om in topwittenskipper út it bûtenlân, dêr't yn de media praat fan west hat, liket ús dan ek net de goede prioriteit. Mei it ynheljen fan ien dy't him hielendal ynwurkje moat yn it spesifike karakter fan de Fryske Akademy en earst sels doel krije moat oer hoe't de Akademy syn opdracht wiermeitsje moat, soe it ynstitút in grut risiko rinne. Der moat krekt in persoan komme mei bestjoerlike kwaliteiten, ien dy't minsken wittenskiplik stimulearje en motivearje kin, dy't ek in goed netwurk yn 'e provinsje Fryslân hat en fyzje op it plak fan in wittenskiplik ynstitút yn 'e mienskip. Sa kin der wer in goede brede koerts foar de Fryske Akademy ûntwikkele wurde.

Dêrom dogge wy mei klam in berop op 'e Kommissaris fan 'e Kening en it Kolleezje fan Deputearre Steaten fan Fryslân om no yn te gripen. Yn 2023 is it al safier, dat it plak fan 'e Akademy op 'en nij foar fiif jier fêstlein wurdt yn 'e Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer. Foar dy tiid moat der dúdlikheid wêze oer it plak en de koerts fan 'e Fryske Akademy yn it gehiel fan it wittenskiplik bedriuw yn en om Fryslân, en ek oer wat Fryslân fan syn Akademy ferwachtet.

De provinsje soe no de rezjy nimme moatte en soargje foar in direksje, dy't dy fragen útwurket fòar 2023 en de Fryske Akademy as bedriuw wer op 'e kluten helpt. De toppers komme dan fansels. No kinne wy better foar eagen hâlde, dat de Akademy yn 1938 mei oprjochte is troch Titus Brandsma, earder rector magnificus fan 'e Universiteit fan Nijmegen. Dy kaam net út Harvard, mar út Hartwert.

Mr. Nynke van Amerongen-Huizenga
Ald-skriuwer Bestjoerdersferiening CDA
Driebergen-Rijsenburg

Maaïke Andringa
Dosint Frysk & Klassike Talen
Ljouwert

Jelle Bangma
Underwiisadviseur Meartaligens
Deinum

Nynke Beetstra
Ald-buroredakteur Omrop Fryslân
Grou

Drs. B. Bekius
Dosint
Assen

Dr. Geart Benedictus
Bestjoerder en Fries
De Jouwer

Pier Bergsma
Foarsitter Ried fan de Fryske Beweging
Hurdegaryp

Bearn Bilker
Histoarikus/skriuwer
Aldwâld

Rianne Blokzijl
Dosint en MA-studint Frysk
Akkrum

Daniël de Boer
Studint RUG
Kollumersweach

Ir. Frank de Boer
Bestjoerslid Feitsma Fûns
Ljouwert

Martha Boer-van Slooten
Frisiaste
Stiens

Piter Boersma
Skriuwer en âld-meiwurker fan de Fryske
Akademy
Loenen aan de Vecht

L. Bonnema
Frjentsjer

Willem Duijff
Studint Europeeske Talen en
Kultueren oan de RUG
Damwâld

Nynke Duijff-Veenstra
Ald-meiwurker Fryske Akademy 1989-2009
Damwâld

Dr. Siebren Dyk

Ald-meiwurker Fryske Akademy
Jorwert

Drs. Th. Dykstra

Ald-learare-opliedder basisûnderwiis
Itens

Drs. C.D. van Es

Eindhoven

Drs. Liskje Flapper

Dosint Frysk PABO NHL Stenden
Burchwert

Drs. Lolke Folkertsma

Ald-provinsje-argivaris en
ryksargivaris Oerisel
Swol

Dr. Babs Gezelle Meerburg

Haaddosint Learareoplieding Nederlands
Frysk NHL Stenden
Ljouwert

Dr. Karel F. Gildemacher

Selsstannich ûndersiker
De Jouwer

Eelke Goodijk

Underwiisadveur Cedin sintrum
Meartaligens
Ternaard

Drs. Ate Grijpstra

Dosint, muzikant en skriuwer
Bûtenpost

Drs. Sytze T. Hiemstra

Frisist en ûnderwiiskundige
Drachten

Prof.dr. Jarich Hoekstra

Professor foar Frisistyk
Kiel (D)

Dr. Sipke Huismans

Foarsitter Krúspunt
Stienwyk

Eelke Jager

Lid Orde van den Prince
Nuenen

Fokke Jagersma

Projektkoördinator
De Westereen

Gosta Jellema

Frisiaste
Ljouwert

Prof.dr. Goffe Jensma

Heechlearaar Fryske Taal
en Letterkunde RUG
Grins

Dr. T.S.B. Johnston

Oersetter, redacteur, trainer
Amsterdam

Dr. Folkert de Jong

Ald-lid Maatskiplike Advysried Fryske
Akademy

Sanne de Jong

Learkrêft basisûnderwiis en
Master-studint Underwiiswittenskippen
Grou

Drs. J.M.C. de Jonge

Voorzitter CCR Kennemerhart
Haarlem

Dr. Reitze J. Jonkman

Dosint Frysk CVO Súdwest-Fryslân
De Gerdyk

Drs. Reitze Jonkman

Dosint Wiskunde
Drachten

M.M. Kingma BA

Studint
Burgum

Sigrid Kingma MA

Meiwurker ûndersyk en ûnderwiis Lektoraat
Meartaligens en Skriftlike Taalbehearsking
NHL Stenden
Grins

Drs. Martha Kist

Kolleksjefoarmer Tresoar
Ljouwert

Hedzer Klarenbeek

Bestjoerslid Dingtiid
Ljouwert

J.S. Knol

Ald-redakteur Friese Pers Boekerij
Feanwâlden

Ed Knotter

Afûk-lesjouwer
Beetstersweach

Prof.dr. Kees van der Kooi

Emeritus Hoogleraar Systematische
Theologie Vrije Universiteit Amsterdam en
Distinguished Lecturer ESAA/EURAC
Erasmus Universiteit Rotterdam
Driebergen

Dr. Joop W. Koopmans

Associate professor Skiednis RUG
Grins

Ciska Kramer

Dosint Ingelsk
Goutum

Jaap Kramer

Frisiast
Stiens

Dr. Jelle Krol

Ald-bestjoerslid Fryske Akademy
Ljouwert

Dr. F.J. van der Kuip

Taalkundige Fryske Akademy
Feanwâlden

Dr. Johanneke Liemburg

Biografe Fedde Schurer
Wommels

Ds. Alex van Ligten

Theolooch en oersetter
Snits

Joke van der Linden

Organisator Dichtersfestival
Amsterdam

André Looijenga MA

Klassikus, skriuwer, taalkenner
Oentsjerk

Drs. Irénke Meekma

Foarsitter Feitsma Fûns
Amsterdam

Drs. W. van der Meer

Ald-meiwurker Afûk
Jorwert

Ds. Johannes van der Meer

Emeritus Menniste Dûmny
Akkrum

Hindrik van der Meer

Muzikus
Fûns by Jorwert

Mr.drs. Pieter Meerdink

Voorzitter Kunstcade
Ljouwert

Cees van der Meulen

Ald-konrektor Bogerman Snits
Grou

Aant Mulder

Bestjoerder Ried fan de Fryske Beweging,
redakteur De Nije, kollumnist
Balk

Dr. Bertus Mulder

Ald-deputearre fan Fryslân
Feanwâlden

Henk Oly

Histoarikus
Ljouwert

M.C. Oosterveld-Egas Reparaz

Vertaler, lexicograaf
Eindhoven

Teake Oppewal

Ald-meiwurker Tresoar
Ljouwert

Nina Peckelsen

Bestjoerslid Feitsma Fûns
Ketlik

Durkje Plantinga

Ald-bestjoerslid Feitsma Fûns
Boalsert

Durk van der Ploeg

Skriuwer
Noardburgum

Syb van der Ploeg Bac. Ed.

Ald-dosint
Broeksterwâld

Anne Tjerk Popkema

Frisist en Lid fan de Fryske Akademy
Grins

Drs. Jan Popkema

Frisist
Burgum

Drs. Henk Popma

Histoarikus
Ljouwert

Arie Pos

Vertaler
Cete (Portugal)

Drs. Jantsje Post

Oersetster
Winaam

Piter Post

Aldboer
Seisbierrum

Dr. Oane Reitsma

Associate researcher Protestantse
Theologische Universiteit
Enschede

Meindert Reitsma MA

Ljouwert

Dr. A.M.J. Riemersma

Ald-lektor Frysk en Meartaligens
Ljouwert

Jacob Roep

Museumdocent Fries Museum
Ljouwert

Gerhild van Rooij

Galerie Bloemrijk Vertrouwen
Aldtsjerk

Drs. M.A. de Ruiter

Ald-bestjoerslid Feitsma Fûns
Boalsert

Trevor Scarse

Bestjoerslid It Skriuwersboun

Drs. T.R.A. Simonides

Ald-learaar skiednis en pastor
Burdaard

Pytsje van der Sluis

Tolk / Oersetster
Drachten

Drs. Jabik Veenbaas

Filosoof, skriuwer, oersetster
Castricum

Drs. Redbad Veenbaas

Undersiker Vrije Universiteit Amsterdam
Amstelveen

Drs. Foppe Venema

Koördinator fan 'e Nederlânse ôfdieling fan
Lycée International Ferney-Voltaire
Frankryk

Willem Verf

Damwâld

Fardou Visser

Studint Fryske taal en letterkunde
oan de RUG
Grins

Sieta de Vries MSc

Dosint Frysk PABU NHL Stenden
Gytsjerk

Ds. Hinne Wagenaar

Kleasterpastor Nijkleaster
Jorwert

Ans Wallinga MA

Dosint Fryske taal en kultuer, OSG
Singelland, it Drachtster Lyseum
Garyp

Dr. Albert P. Walsweer

Associate Lektor Meartaligens & Skriftlike
Taalbehearsking NHL Stenden
Goutum

Dr. J.D.Th. Wassenaar

Dûmny
Hellendoorn

Dr. Jant van der Weg-Laverman

Lid en âld-leksikograaf fan
de Fryske Akademy
Ljouwert

Drs. Japke Wiersema-Fortuin

Dosint
Ljouwert

Drs. Henk Wolf

Taalkundige
Lula